

Θά μὲ ἔκρινες σήμερον εὐτυχῆ εἰάν ἤθελες νὰ μὲ ὀνομάσης ἐγκαρδίως ἀδελφὴν σου. Τώρα ἐννοῶ τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς παρηγορίας τῆς προσευχῆς· ἀλλ' ὅλα ταῦτα δὲν ἀρκοῦν διὰ νὰ ἐξιλέωσιν ἐκεῖνον ὁ ὅποιος μὲ τιμωρεῖ. Δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀνταποδώσω τὰ πλούτη, τὰ ὅποια σὲ ἤρπασα ἀφ' οὗ εἶναι εἰς τὸ ὄνομα τῶν παιδίων μου· ἀλλὰ θὰ τὰ ἀναθρέψω μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν εἶναι οἱ νόμιμοι ἰδιοκτῆται, καὶ θὰ φροντίσω νὰ θεωροῦν τὴν ἀπόδοσιν τῆς περιουσίας αὐτῆς ὡς ἱεράν ὑποχρέωσιν. Ὅσον δὲ ἐμὲ σὲ λέγω ὅτι ἀπὸ σήμερον, τὸ ἥμισυ τῶν εἰσοδημάτων μου σὲ ἀνήκει...

— Ὅχι, δὲν τὸ θέλω, ἀνέκραζεν ἡ νέα μήτηρ.

— Σὲ ὀρκίζομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐξηκολούθησεν ἡ Κ. Βαλβούργ, ὅτι δὲν θὰ ἐγγίσω πλέον τὸ μερίδιον τὸ ὁποῖον ἀδίκως ἐσφατερίσθην. Σὲ παρακαλῶ, Καρολίνα, ἀδελφὴ μου, μὴ ἀποβρίπτῃς τὴν αἰτησίαν μου. Θέλεις ν' αὐξήσῃς μὲ τὴν ἀρνησίαν σου τὴν λύπην μου; Ἦ, ἂν δὲν σὲ καθικετεύω γονυπετῆς, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν μου. Ὁμίλησε, Καρολίνα, ὀμίλησε. Δὲν μὲ ἀποκρίνεσαι; Ἡ γενναία καρδίαν σου δὲν θέλει νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν μου· καλὰ λοιπὸν δὲν σὲ ζητῶ λόγους, δός με μόνον φίλημα συγχωρήσεως καὶ συμφιλίωσης, καὶ ὁ Κύριος ὅς ἦναι μάρτυς.

Αἱ δύο γυναῖκες ἐνηγκαλίσθησαν περιπαθῶς καὶ ἔμειναν ἐπὶ πολὺ οὕτως ἠνωμέναι. Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶχε τι θεῖον· ἐφαίνετο ὅτι ὁ οὐρανὸς κατέβη εἰς τὴν γῆν.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ταῦτα δύο γυναῖκες διέσχίζον βραδυπατοῦσαι τὴν ἀγρᾶν· ἡ μὲν μία ἦτο κάτωχος καὶ ἐφόρει πένθιμα· ἡ δὲ ἄλλη ἐφαίνετο νεωτέρα καὶ ὀλιγώτερον λυπημένη· μικρὸν δὲ παιδίον ἐβάδιζε μεταξὺ αὐτῶν. Εἰσελθοῦσαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ ἅγιον βῆμα, καὶ ἐκεῖ ἡ ὠχρὰ γυνὴ ἔβλεπε τὸ παιδίον νὰ γονυπετήσῃ, καὶ νὰ σταυρώσῃ τὰς χεῖράς του καὶ εἶπε μὲ περίλυπον φωνήν·

— Παρακάλεσε τὸν Θεόν, Γουστάβε... παρακάλεσέ τον διὰ τὰς ψυχὰς τῶν ἀδελφῶν σου καὶ εὐχαρίστησέ τον διότι σὲ ἀφῆκεν εἰς τὴν μητέρα σου.

Τὸ παιδίον ὑπέκουσε καὶ ἔβυσαν εὐλαθῶς τὴν κεφαλὴν εἶπε μὲ φωνὴν γλυκεῖαν καὶ συγκινητικὴν·

— Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου!

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΒΗΘΝ.

ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΝ.

Τοῦ γνωστοῦ μνημείου τοῦ Φιλοπάππου μόνος ἐκ τῶν ἀρχαίων ὁ Πυρραϊκῆς ποιεῖται μνηεῖον, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐν πρόδω καὶ ἐπιτροχάδην. Ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἀπαρτικῆν τῆς ἀκροπόλεως λόφου, τοῦ καλουμένου

Μουσειῦ, διότι ἐκεῖ ἦδε πάλαι ὁ Μουσαῖος καὶ ἐκεῖ ἀποθαυῶν γήραι ἐτάφη, προστίθησι τὰ ὀλίγα ταῦτα· « Ἵστερον δὲ καὶ μνημα αὐτόθι ἀνδρὶ ὠκοδομήθη Σύρω » (*).

Τίς δὲ οὗτος ὁ Σύρος;

Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τὰς ὁποίας ἀναγινώσκωμεν κατωτέρω, φαίνεται ὅτι ἦτο ὁ ὑπάτος Φιλόπαππος. Ἄξιον ὅμως σημειώσεως ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰ χρονικά τῶν ὑπάτων. Πιθανὸν ἄρα ἦ νὰ εἶχεν ὀνομασθῆ (designatus), χωρὶς ὅμως καὶ νὰ προφθάσῃ νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του, ἢ νὰ ἦτο ἀπλοῦς ἀναπληρωτῆς (suffectus) ἀποθανόντος ὑπάτου.

Τὸ σωζόμενον ἐρείπιον, κοῖλον, ὑψηλὸν 12, 60, καίμενον ἐπ' αὐτῆς τῆς κορυφῆς τοῦ Μουσειῦ, ἔχει τὸ πρόσωπον, ἠκρωτηριασμένον μὲν πλατὺ δὲ 7, 60, πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. Ὁ Stuart, Ἄγγλος περιηγητῆς, δοξάζει, καὶ ὄχι ἀλόγως, ὅτι τὸ μνημεῖον τοῦτο ἀφιερώθη τῷ τελευταίῳ βασιλεῖ τῆς Κομμαγενῆς καὶ τισι τῶν διαδόχων αὐτοῦ. Σημειώτέον δὲ ὅτι ἡ προσάρκτιος αὕτη χώρα τῆς Συρίας, ἧτις τελευταία ὑπετάγη τοῖς Ῥωμαίοις, δὲν φαίνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὡς ἀνεξάρτητον βασίλειον εἰμὴ περὶ τὸ 65 ἔτος πρὸ Χριστοῦ, ὅτε τὴν λοιπὴν Συρίαν εἶχε καθυποτάξει εἰς τὴν Ῥώμην ὁ Πομπήιος. Ὁ τότε βασιλεύων Ἀντίοχος Α', συμμαχήσας μετὰ τῶν Ῥωμαίων ἐτήρησε τὸν θρόνον, τὸν ὅποιον κατέλιπεν εἰς τοὺς ἰδίους ἀπογόνους. Ἡ Κομμαγενῆς, περιελθοῦσα καὶ αὐτὴ κατὰ τὸν θάνατον Ἀντιόχου τοῦ Γ', τὸ 130 ἔτος μετὰ Χριστόν, εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων, ἀπεδόθη τὸ λήον πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀντιόχον Α' τὸν Ἐπιφανῆ ὑπὸ Καλιγούλα, προστεθέντος μάλιστα καὶ μέρους τῆς Κιλικίας. Οὗτος ὁ Ἀντιόχος ἀνεγνώρισεν ἐκ τῶν πρώτων τὸν Οὐεσπασιανὸν ὡς αὐτοκράτορα, καὶ ὠδήγησε σῶμα ἐπικουρικὸν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλήμ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ 68 ἔτος συνεμάχησε μετὰ τῶν Παρθῶν, ἀπώλεσε τὸ βασίλειον αὐτοῦ, τὸ ὅποιον ἔκτοτε ἀπετέλεσε μέρος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους.

Καὶ ὁ μὲν ἐκθρονισθεὶς Ἀντιόχος μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου διήνυσε τὸ λοιπὸν τοῦ βίου τιμώμενος, ἡ δὲ οἰκογένεια αὐτοῦ μετώκησεν, ὡς φαίνεται, εἰς Ἀθήνας. Τοῦτου λοιπὸν καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ γίνεται μνεῖα εἰς τὰς ἐπιγραφὰς καὶ ἐξαικονίζονται διὰ τῶν γλυφῶν τὰ πρόσωπα.

Ἴδου αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπιγραφαί.

Ἰπὸ τετράγωνον σηκὸν ὕψος ἔχοντα 2, 12 καὶ πλάτος 1, 25, καὶ περιέχοντα ἀκέφαλον ἄνδρα καθήμενον, ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς·

Βασιλεὺς Ἀντιόχος Βασιλέως Ἀντιόχου.

(*) Πανσ. Ἑλλάδ. περιήγ. Τόμ. Α'. Ἀττικά ΚΕ'.

Ἰπ' ἄλλο δε ἄγαλμα, ἔ.ι πλέον ἡρωοποιησμένον, ἐντεταγισμένον εἰς τὴν κεντρικὴν σηκὸν, ὑψηλὸν 2, 85 καὶ πλατὺν 1, 85, ἀναγινώσκειται ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή
 Φιλόπαππος Ἐπιφάνου Βησαιεύς (*).

Αἱ δύο πρῶται συλλαβαὶ Φιλο δὲν σώζονται σήμερον· ἐσώζοντο δὲ ἐπὶ Spon καὶ Wheeler, καὶ ἐπὶ τῶν μετ' αὐτοὺς Stuart καὶ Revett.

Ἰπῆρχε δὲ καὶ τρίτος σηκός, ὅστις πιθανὸν νὰ περιεῖχε τὸν ἀρχηγὸν τῆς οἰκογενείας, Ἀντίοχον τὸν Α'.

Caesare
 Nerva Traia
 no optu
 mo augus
 to germa
 nico Dacico.

Ἦτοι· Γάιος Ιούλιος Ἀντίοχος Φιλόπαππος, υἱὸς Γαίου, ἐκ φυλῆς Φαβίας, ὑπατος, ἀδελφὸς ἀρβάλης, καταταχθεὶς εἰς τοὺς πραιτωρικνοὺς ὑπὸ τοῦ αὐτο-

Μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου.

πρὸς ταῖς δύο ἀνωτέρω ἐπιγραφαῖς σώζεται καὶ τρίτη λατινικὴ ἐπὶ τοῦ διαχωρίζοντος παραστάτου τὸν κεντρικὸν σηκὸν ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀριστεράν, ἡ ἐξῆς·

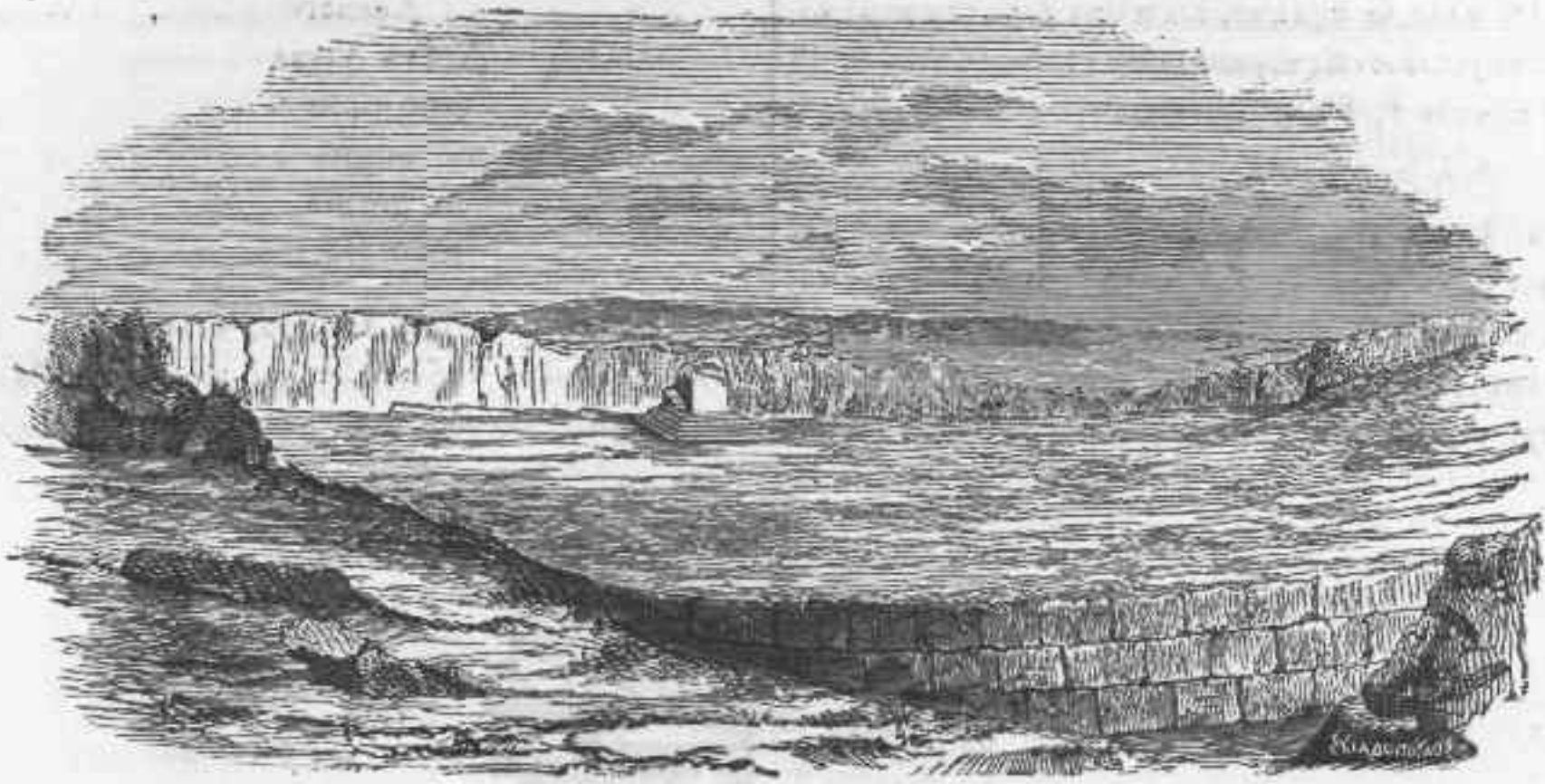
C. Iulius C. F.
 Fab. Antio
 chus Philo
 pappus Cos
 Frater Ar
 valis sulle
 ctus inter
 praetori [an
 os ab imp

κράτορος Κεῖσαρος Νέρβα Τραϊανοῦ τοῦ ἀγαθοτάτου, Αὐγούστου, Γερμανικοῦ, Δακικοῦ.

Ἀδελφοὶ Ἀρβάλης ἢ Fratres Arvales ὠνομάζοντο δώδεκα ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων πολιτῶν, καθῆκον ἔχοντες νὰ προσφέρωσι δις τοῦ ἔτους θυσίας εἰς τὴν Δήμητραν κατὰ τὰς ἑορτὰς τὰς καλουμένας ambarvalia, καὶ συστηθείσας ὑπὸ τοῦ Ρωμύλου. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἦτο ἐκ τῶν ἀξιολογοτάτων, ἐδίδοτο ἐπ' ἔθρου ζωῆς καὶ δὲν κατελύετο οὔτε ἐνεκα φυλακίσεως οὔτε ἐνεκα ἐξορίας.

Ὁ Stuart ὑποθέτει ὅτι ἡ λατινικὴ αὕτη ἐπιγραφή μαρτυρεῖ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἀνηγέρθη τὸ μνημεῖον· καθ' ἧμέας ὅμως προσετέθη μετὰ καιρὸν, καὶ ἐπειδὴ ἐγκράχθη εἰς μέρος ἐκ τῶν ἡττων ἐπιστήμων,

(*) Ἐκ Βήσσης, δήμου τῆς φυλῆς Ἀντιοχίδος.

Πρωκός άποψις.

δεν ανάγεται βεβηκώς εις εκείνον δι' ὃν ἐγένετο τὸ μωυσώλιον. Ὀρθότερον νομίζομεν ὅτι ανάγεται εἰς τὸν κατέχοντα τὸν κύριον σηκὸν, μεταξύ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀντιόχου Δ' τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ τινος ἄλλου βασιλέως ἐκ τῶν προγόνων του, ὑπὲρ τὸ ἀνάγλυφον τὸ παριστῶν, οὐχὶ τὸν θρίαμβον τοῦ Τραϊανοῦ, ὡς ἐπιστεύετο ἐπὶ Σρον, ἀλλὰ τὸν τοῦ Τίτου, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ, καθ' ἣν ἐδοξάσθη καὶ ὁ Ἀντιόχος Δ'. Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι τὸ μνημεῖον τοῦτο ἀνηγέρθη κατὰ τὰ εἴκοσι τελευταῖα ἔτη τῆς πρώτης ἑκατονταετηρίδος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τίτου, τῆς τοῦ Δομιτιανοῦ ἢ τοῦ Νέρβα. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ἀπέθανε καὶ ἄλλο μέλος τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ ἀπετέθη εἰς τὸ αὐτὸ μωυσώλιον, ἐχαράχθησαν τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ μόνον καθαρὸν μέρος, τὸν παραστάτην.

Τῆς δὲ τελευταίας ταύτης ἐπιγραφῆς ὁ χρόνος εὐρίσκεται εὐκόλως. Εἰς τὸν Τραϊανὸν ἐδόθη ὁ τίτλος *Optimus* τὸ 109 ἔτος, ἐνῶ εἶχεν ἤδη τὸν *Dacicus*. Ὅτε δὲ τὸ 111 ἀπέδιώξε τὸν Χοσρόην ἀπὸ τοῦ κράτους τῶν Πάρθων, ἐπεκαλέσθη καὶ *Particus* ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν δὲν περιέχεται καὶ τοῦτο τὸ ἐπίθετον, πρόδηλον ὅτι ἐχαράχθη μετὰ τὸ τοῦ ἔτους 109 καὶ τοῦ ἔτους 111.

Τὸ μνημεῖον, ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ἔκειτο ἐπὶ πέντε σειρῶν λίθων περαικῶν, ἔνω τῶν ὁποίων ἦσαν πολλὰ ἀνάγλυφα, ὧν τινὰ σώζονται εἰς ἄκρον ἠκρωτηριασμένα. Κατὰ τὸ κέντρον, τὸ κύριον σύμπλεγμα, ὑψηλὸν 2, 60 καὶ πλατὺ 2, 80, παριστᾷ τινὰ ἐν θριάμβῳ, τὸν Τίτον ἴσως, ἐπὶ τεθρίππου. Ὁπίσθεν δὲ αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν ἐκ δεξιῶν παραστάτην, ὑπάρχει τις, ὅστις εἰ καὶ καθ' ὑπερβολὴν κεκολοβωμένος, φαίνεται ὅτι εἶναι βάρβαρος. Τὰ ἐκ δεξιῶν ἀνάγλυφα, ἃ τινὰ δὲν σώζονται, θὰ παρίσταναν ἴσως ἄλλους

αἰχμαλώτους, ἐρχομένους κατόπιν τοῦ νικητοῦ. Τὰ ἐκ δεξιῶν ἀνάγλυφα ὡς καὶ τινὰ ἄλλα σώζονται καὶ σήμερον.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΛΕΜΜΑΤΑ.

— 000 —

1

Ὁ ῥήγας ἐπρωτόβγαίνε λαγὼ νὰ κυνηγήσῃ
 κ' ἦτανε οἱ σκύλοι τοῦ χρυσοῦ τὰ λάφια τοῦ μ' ἀσῆμι
 καὶ τὰ μαλλάνια τῶ σκυλιῶ χρυσὸ μαργαριτάρι.
 ἐκράτιε καὶ στὸ χέρι τοῦ ἕνα χρυσ' ἀεράκι
 καὶ τ' ἀεράκι τοῦ ἄλλου μπαίνει σὲ περιβόλι
 συναφορμῇ τ' ἀερακιοῦ μπαίνει τ' ἀρχοντολύγι.
 ὄρισκε κὴρῃ καὶ ἐπλυσε σὲ γούρνα μαρμαρένια
 ποῦτωνα ὀλοφάντινη καὶ μαργαριτκρένια.
 — δῖσε το τὸ σκυλάκι σου σὲ πέτρα σὲ λιθάρι.
 — ἐμένα τὸ σκυλάκι μου λαγοὶ κι' ἀγρίμια πιάνει
 μὰ κὴρῃ σὰν ἐλόγου σου δὲν πάει νὰ δαγκώσῃ.
 πῆμε τα κὴρῃ πῆμε τα ποιά εἶναι τὰ προικιά σου
 ἂν εἶν' τὸ περιβόλι σου μὲ τὰ σαλατικά σου;
 — δὲν εἶν' τὸ περιβόλι μου μὲ τὰ σαλατικά μου
 μόν' εἶναι τούτη ἡ μηλιά ποῦ στέκεται ὀμπροστά μου
 ποῦ θὰ σοῦ δώσῃ τὰ προικιά ἀφέντη καὶ χαδὰ μου.
 — πῶς εἶναι μπορεζάμενο τὸ ξύλο νὰ μιλήσῃ
 καὶ νὰ μοῦ δώσῃ τὰ προικιά καὶ νὰ τ' ἀποφασίσῃ;
 κ' ἐκεῖ εἰσιόνταν ἡ μηλιά κ' ἐπέφτανε τὰ μῆλα
 τὰ μῆλα ἐτσακίζονταν κ' ἐγίνοντο τσικίγια.
 — μάζοβιε νιέ μου μάζοβιε κάμε σωρὸ μεγάλο
 γιὰ νὰ χωστῆς ὡς τὸ λαιμὸ κι' ἂν θές καὶ παραπάνω.

2

Κάτω στὴν ἄμμο στὸ λεμονίσκη
 βγήκ' ἕνας νέος νὰ κυνηγήσῃ
 δὲν κυνηγᾷ λαγοὺς καὶ λάφια
 μόν' κυνηγᾷ τὰ μαῦρα μάθια.